

Біліктілікті Арттырудың Қазақстандық
Өңіраралық Орталығы
Қазақстан Республикасы, 050002,
Алматы қаласы, Пушкин көшесі, 36 үй,
5 қабат, 520-521 офис
Моб.тел.ватцап :8747 7922734
info@kmcpk.kz
www.kmcpk.kz

Казахстанский Межрегиональный
Центр Повышения Квалификации
Республика Казахстан, 050002,
город Алматы, ул.Пушкина, 36
5 этаж, офис 520-521
Моб.тел.ватцап :8747 7922734
info@kmcpk.kz
www.kmcpk.kz

Бекітілген
Оқу ағарту ҚР министрлігінің
сараптамалық кеңес
қорытынды негізінде 11.08.2026 ж
Э.А. Естемесова

**«Білім алушылардың жеке қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыру
және қауіпсіз білім беру ортасын құру бойынша педагогтердің кәсіби
құзыреттерін дамыту»
атты педагогтердің біліктілігін арттыру курсының білім беру
бағдарламасы
қазақ және орыс тілдерінде оқытатын сыныптарда жұмыс істейтін
педагогтерге арналған**

Жалпы ережелер

Педагог қызметкерлердің біліктілігін арттыру курстарының «**Білім алушылардың жеке қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыру және қауіпсіз білім беру ортасын құру бойынша педагогтердің кәсіби құзыреттерін дамыту**» атты білім беру бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) педагогтердің білім алушыларда білім беру, әлеуметтік, тұрмыстық, ақпараттық және цифрлық ортада жеке қауіпсіздікті қамтамасыз ететін білімді, құндылықтық ұстанымдарды, практикалық дағдылар мен мінез-құлық модельдерін қалыптастыру саласындағы кәсіби құзыреттерін жетілдіруге бағытталған.

Бағдарламаның нысаналы аудиториясы – бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім беру мұғалімдері, сынып жетекшілері, тәрбиешілер, әлеуметтік педагогтер, педагог-психологтер, педагог-ұйымдастырушылар, тәрбие және профилактикалық жұмыс мәселелеріне жетекшілік ететін білім беру ұйымдарының басшылары мен басшы орынбасарлары, сондай-ақ қазақ және орыс тілдерінде білім алатын сыныптардағы білім алушыларды оқытуды, тәрбиелеуді, психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді және профилактикалық жұмысты жүзеге асыратын өзге де педагог қызметкерлер.

Бағдарламаның өзектілігі балалардың физикалық және психологиялық әл-ауқатын қамтамасыз етуге, зорлық-зомбылықтың, жәбірлеудің (буллингтің),

кибербуллингтің, тәуекелді мінез-құлықтың және білім алушылардың өміріне, денсаулығына, қадір-қасиетіне және дамуына теріс әсер етуі мүмкін өзге де қауіптердің алдын алуға қойылатын талаптардың артуымен айқындалады. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында баланың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау қажеттілігі бекітілген, ал білім беру саласындағы мемлекеттік саясат балалардың қауіпсіз білім алуына, тәрбиеленуіне және дамуына жағдай жасауды көздейді.

Тақырыптары ұқсас бағдарламаларға салыстырмалы талдау

Қолданыстағы бағдарламалар мен әдістемелік материалдардың бағыты	Негізгі мазмұны	Осы Бағдарламаның ерекшелігі
Буллинг пен кибербуллингтың алдын алу	жәбірлеу белгілері, қатысушылардың рөлдері, салдары, алдын алу және әрекет ету	буллинг пен кибербуллинг баланың жеке қауіпсіздігінің кеңірек жүйесінің бір компоненті ретінде қарастырылады
Білім беру ортасының психологиялық қауіпсіздігі	эмоциялық әл-ауқат, психологиялық климат, психологиялық зорлық-зомбылықтың алдын алу	психологиялық қауіпсіздік физикалық, әлеуметтік, коммуникативтік, ақпараттық және цифрлық қауіпсіздікпен біріктіріледі
Цифрлық және ақпараттық қауіпсіздік	интернеттегі тәуекелдер, деректерді қорғау, цифрлық сауаттылық, интернетті қауіпсіз пайдалану	цифрлық тәуекелдер психологиялық қысым тетіктерімен, жеке шекаралармен, қарым-қатынаспен және қауіпсіз шешімдер қабылдаумен өзара байланыста қарастырылады
Кәмелетке толмағандар арасындағы құқық бұзушылықтардың алдын алу	девиантты және құқыққа қайшы мінез-құлық, алдын алу жұмысы	назар тек құқық бұзушылықтардың алдын алуға емес, балада жеке қорғаныс дағдыларын қалыптастыруға да аударылады

Баланың құқықтарын қорғау	құқықтық кепілдіктер, кәмелетке толмағанның мүдделерін қорғау	құқықтық компонент педагогтің практикалық әрекет ету алгоритмдеріне және көмекке жүгіну маршруттарына айналдырылады
Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу	психологиялық қолдау, диагностика, мамандардың өзара іс-қимылы	сүйемелдеу балаларды қауіптерді өз бетінше тануға және қауіпсіз әрекет етуге үйретумен толықтырылады
Төтенше жағдайлар кезіндегі қауіпсіздік	өрт, төтенше жағдайлар және физикалық қауіпсіздікке төнетін өзге де қауіптер кезіндегі мінез-құлық ережелері	төтенше жағдайлар жеке қауіпсіздіктің кешенді мәдениетінің бір компоненті ретінде ғана қарастырылады
Қауіпсіз білім беру ортасын қалыптастыру	ұйымдастырушылық жағдайлар, мектеп климаты, тәуекелдердің алдын алу	ортаға бағдарланған тәсіл білім алушының тұлғалық құзыреттерін дамытумен біріктіріледі
Тәрбие және алдын алу жұмысы	тақырыптық іс-шаралар, сынып сағаттары, алдын алу акциялары	жекелеген іс-шараларды өткізумен ғана шектелмей, қауіпсіз мінез-құлықтың өлшенетін дағдыларын жүйелі қалыптастыру көзделеді
Медиа сауаттылық және цифрлық сауаттылық	ақпаратпен және цифрлық ресурстармен сыни жұмыс	медиа сауаттылық манипуляцияны, әлеуметтік инженерияны, қарым-қатынас кезіндегі қауіптерді танумен және қауіпсіз шешімдер қабылдаумен байланыстырылады

Оқу-тақырыптық жоспар

№	Модуль	Тақырыптар	Дәрістер	Практика	Өзіндік жұмыс	Барлығы
1	Модуль 1. Білім алушылардың жеке қауіпсіздігінің нормативтік-құқықтық және тұжырымдамалық негіздері	Қазақстан Республикасының мемлекеттік саясаты және білім алушылардың қауіпсіздігін қамтамасыз етудің нормативтік-құқықтық негіздері	2	1	1	4
2		Білім алушылардың жеке қауіпсіздік мәдениетінің ұғымы, құрылымы және негізгі компоненттері	1	1	1	3
3		Балалар мен жасөспірімдерге төнетін заманауи қауіптер мен тәуекел факторлары. Педагогтің кәсіби жауапкершілігі	1	1	1	3
Модуль 1 бойынша жиыны			4	3	3	10
4	Модуль 2. Жеке қауіпсіздік мәдениетін қалыптастырудың психологиялық-педагогикалық негіздері	Білім алушылардың қауіпті және тәуекелді мінез-құлықты қабылдауындағы жас ерекшеліктері	1	2	1	4
5		Қауіп және тәуекел жағдайында бала мінез-құлқының психологиялық тетіктері	1	1	1	3
6		Жеке шекараларды, бас тарта білу және қауіпсіз қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру	1	2	1	4

7		Сыни ойлауды, өзін-өзі реттеуді және көмекке жүгіну дағдыларын дамыту	1	2	0	3
Модуль 2 бойынша жиыны			4	7	3	14
8	Модуль 3. Қауіптердің, зорлық-зомбылықтың, буллингтің және әлеуметтік қауіпті мінез-құлықтың алдын алу	Кәмелетке толмағандарға қатысты зорлық-зомбылық және қатыгез қарым-қатынас: белгілері, тәуекел факторлары және алдын алу	1	2	1	4
9		Буллинг және кибербуллинг: белгілері, қатысушылары, салдары және алдын алу	1	2	1	4
10		Кәмелетке толмағандардың құқыққа қайшы және деструктивті іс-әрекетке тартылуының алдын алу	1	2	1	4
11		Баланың қауіпсіздігіне қауіп анықталған кездегі педагогтің әрекет ету алгоритмдері	1	2	1	4
Модуль 3 бойынша жиыны			4	8	4	16
12	Модуль 4. Білім алушылардың ақпараттық және цифрлық қауіпсіздігі	Қазіргі заманғы цифрлық тәуекелдер. Цифрлық із және дербес деректерді қорғау	1	2	1	4
13		Интернет-алаяқтық, әлеуметтік инженерия, манипуляциялар	1	2	1	4

		және қауіпті онлайн-контактілер				
14		Әлеуметтік желілер мен мессенджерлердегі қауіпсіздік. Медиасауаттылық және сыни ойлау	1	2	1	4
Модуль 4 бойынша жиыны			3	6	3	12
15	Модуль 5. Қауіпсіз мінез-құлыққа оқытудың практикалық технологиялары	Жеке қауіпсіздікке оқытудағы кейс-әдіс және жағдаяттық модельдеу	1	2	1	4
16		Қауіпсіз мінез-құлықты қалыптастырудың рөлдік, имитациялық және тренингтік технологиялары	1	2	1	4
17		«Тану – бағалау – әрекет ету – көмекке жүгіну» алгоритмі	1	2	1	4
18		Сынып сағаттарын, тренингтерді, жадынамалар мен чек-парақтарды жобалау	0	3	1	4
Модуль 5 бойынша жиыны			3	9	4	16
19	Модуль 6. Қауіпсіз білім беру ортасын жобалау және қорытынды практикалық жұмыс	Қауіпсіз білім беру ортасының критерийлері және тәуекелдерді бағалау	1	2	1	4
20		Педагогтер, психологиялық қызмет, ата-аналар және алдын алу субъектілері	1	2	1	4

		арасындағы өзара іс-қимыл				
21		Білім алушылардың жеке қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыру бойынша шағын жобаны әзірлеу және қорғау	0	3	1	4
Модуль 6 бойынша жиыны			2	7	3	12
Бағдарлама бойынша жиыны			20	40	20	80

9. Курстан кейінгі қолдау

«Білім алушылардың жеке қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыру және қауіпсіз білім беру ортасын құру бойынша педагогтердің кәсіби құзыреттерін дамыту» атты біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасының тыңдаушыларын курстан кейінгі қолдау оқыту нәтижелерінің педагогтердің кәсіби қызметіне тұрақты түрде енгізілуін қамтамасыз етуге, меңгерілген технологиялар мен әдістемелік құралдарды практикаға енгізуді қолдауға, сондай-ақ білім алушылардың жеке қауіпсіздігі саласындағы кәсіби құзыреттерді одан әрі дамытуға бағытталған.

Курстан кейінгі қолдау кәсіби дамудың үздіксіздігі, практикалық бағыттылық, мақсатты бағытталу, кері байланыс, кәсіби өзара іс-қимыл және әдістемелік қолдау қағидаттарына негізделеді.

Курстан кейінгі қолдаудың негізгі мақсаты – педагогтерге курстық оқыту нәтижелерін практикалық қызметте қолдану кезінде консультативтік, әдістемелік және ақпараттық қолдау көрсету.

9.1. Курстан кейінгі қолдаудың форматы

Курстан кейінгі қолдау күндізгі, қашықтан және аралас форматтарда жүзеге асырылады.

Күндізгі формат мыналарды қамтуы мүмкін:

- әдістемелік консультациялар;
- семинарлар;
- практикумдар;
- шеберлік сыныптары;
- дөңгелек үстелдер;
- кәсіби кездесулер;

- педагогикалық тәжірибе алмасу;
- ашық сабақтарға қатысу және оларды талқылау.

Қашықтан формат мыналарды пайдалануды көздейді:

- цифрлық білім беру платформалары;
- электрондық пошта;
- мессенджерлер;
- бейнеконференц байланысы;
- онлайн-консультациялар;
- вебинарлар;
- электрондық әдістемелік материалдар;
- кәсіби желілік қауымдастықтар.

Аралас формат қашықтан консультация беруді офлайн әдістемелік іс-шаралармен және практикалық тәжірибе алмасумен үйлестіреді.

Форматты таңдау біліктілікті арттыру ұйымының мүмкіндіктері мен тыңдаушылардың кәсіби қажеттіліктеріне қарай айқындалады.

9.2. Курстан кейінгі қолдаудың негізгі нысандары

Курстан кейінгі қолдау келесі нысандарды қамтиды:

- жеке консультация беру;
- топтық консультация беру;
- әдістемелік қолдау;
- вебинарлар;
- онлайн-семинарлар;
- тақырыптық практикумдар;
- шеберлік сыныптары;
- кәсіби пікірталастар;
- дөңгелек үстелдер;
- тәжірибе алмасу;
- педагогтердің кәсіби қауымдастықтары;
- тәлімгерлік;
- сараптамалық кері байланыс;
- педагогикалық шағын-жобаларды сүйемелдеу;
- кәсіби қиындықтарды талдау;
- сабақтар мен алдын алу іс-шараларын әзірлеу кезінде әдістемелік көмек көрсету.

9.3. Курстан кейінгі қолдау әдістері

Курстан кейінгі қолдау үдерісінде келесі әдістер қолданылуы мүмкін:

Консультация беру – педагогтерге Бағдарлама материалдарын нақты білім беру жағдаяттарында қолдану мәселелері бойынша кәсіби ұсынымдар беру.

Кейс-консультация – білім алушылардың қауіпсіздігіне төнетін қауіптерге, буллингке, кибербуллингке, цифрлық тәуекелдерге және басқа да мәселелерге байланысты күрделі кәсіби жағдаяттарды бірлесіп талдау.

Әдістемелік сараптама – педагогтер әзірлеген сабақтарды, сценарийлерді, алдын алу іс-шараларын, жадынамаларды, чек-парақтарды және басқа да әдістемелік материалдарды талдау.

Тәлімгерлік – тыңдаушыларға жаңа әдістер мен технологияларды педагогикалық практикаға енгізу кезінде кәсіби қолдау көрсету.

Рефлексивті талдау – педагогтердің меңгерілген технологияларды қолдану нәтижелерін пайымдауы, туындаған қиындықтарды анықтауы және одан әрі кәсіби даму бағыттарын айқындауы.

Тәжірибе алмасу – педагогтердің тиімді педагогикалық практикаларды ұсынуы және оларды басқа білім беру ұйымдарында бейімдеу мүмкіндіктерін талқылауы.

Жобалық сүйемелдеу – білім алушылардың жеке қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыру бойынша шағын-жобаларды іске асыру кезінде педагогтерге консультативтік және әдістемелік қолдау көрсету.

9.4. Курстан кейінгі қолдаудың негізгі бағыттары

Курстан кейінгі қолдау келесі бағыттар бойынша жүзеге асырылады:

1. нормативтік-құқықтық талаптарды кәсіби қызметте қолдану;
2. білім алушылардың жеке қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыру;
3. зорлық-зомбылықтың, буллингтің және кибербуллингтің алдын алу;
4. жеке шекараларды және қауіпсіз қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру;
5. цифрлық және ақпараттық тәуекелдердің алдын алу
6. балаларды қауіпсіз мінез-құлық алгоритмдеріне үйрету;
7. көмекке жүгіну дағдыларын дамыту;
8. алдын алу жұмыстарын ұйымдастыру;
9. ата-аналармен және мамандармен өзара іс-қимыл жасау;
10. қауіпсіз білім беру ортасын жобалау;
11. әдістемелік материалдар әзірлеу;
12. практикалық бағытталған технологияларды білім беру үдерісіне енгізу.

9.5. Курстан кейінгі жеке қолдау

Жеке қолдау педагогте Бағдарлама мазмұнын іске асыруға байланысты кәсіби қиындықтар туындаған жағдайда жүзеге асырылуы мүмкін.

Жеке қолдау шеңберінде педагогке мынадай қолдау көрсетілуі мүмкін:

- нақты кәсіби жағдай бойынша консультация;
- алдын алудың әдістерін таңдауға қатысты ұсынымдар;
- сабақ әзірлеуге көмек;
- әрекет ету алгоритмін дайындауға көмек;
- әдістемелік материалдарға қатысты кері байланыс;

- білім алушылармен және ата-аналармен жұмыс істеу бойынша ұсынымдар;

- жеке шағын-жобаны іске асыру кезінде қолдау.

Жеке қолдау тыңдаушының нақты кәсіби сұранысына сәйкес жүзеге асырылады.

9.6. Курстан кейінгі топтық қолдау

Топтық қолдау Бағдарлама бойынша білім алған педагогтердің кәсіби өзара іс-қимылы түрінде жүзеге асырылады.

Топтық жұмыс шеңберінде мыналар өткізілуі мүмкін:

- тақырыптық вебинарлар;
- педагогикалық кейстерді талдау;
- күрделі кәсіби жағдайларды талқылау;
- әдістемелік әзірлемелермен алмасу;
- тиімді практикаларды таныстыру;
- жаңа тәуекелдер мен қауіптерді талқылау;
- алдын алу іс-шараларн бірлесіп әзірлеу;
- кәсіби рефлексия.

Топтық қолдау кәсіби қауымдастықты дамытуға және тиімді педагогикалық практикаларды таратуға ықпал етеді.

9.7. Оқыту нәтижелерін енгізуді сүйемелдеу

Курстан кейінгі қолдаудың негізгі міндеттерінің бірі – оқыту нәтижелерін білім беру ұйымдарының практикасына енгізуді қолдау.

Осы бағыт шеңберінде тыңдаушыға курс барысында әзірленген кемінде бір әдістемелік өнімді сынақтан өткізу ұсынылады. Мысалы:

- жеке қауіпсіздік бойынша сабақты;
- сынып сағатын;
- тренингтік жаттығуды;
- алдын алу іс-шарасын;
- чек-парақты;
- жадынаманы;
- қауіпсіз мінез-құлық алгоритмін;
- көмекке жүгіну маршрутын;
- қауіпсіз білім беру ортасын құру бойынша шағын-жобаны

Сынақтан өткізу нәтижелері бойынша педагог мыналарды қамтитын қысқаша талдау ұсына алады:

1. өткізілген іс-шараның мақсаты;
2. қолданылған құралдың сипаттамасы;
3. нысаналы топтың сипаттамасы;
4. алынған нәтижелер;
5. туындаған қиындықтар;
6. қорытындылар;

7. практиканы одан әрі жетілдірудің ықтимал бағыттары.

9.8. Тыңдаушылардың кәсіби қауымдастығы

Кәсіби өзара іс-қимылдың үздіксіздігін қамтамасыз ету үшін курс түлектерінің кәсіби қауымдастығы ұйымдастырылуы мүмкін.

Қауымдастықтың қызметі мыналарды қамтуы мүмкін:

- әдістемелік материалдармен алмасу;
- кәсіби мәселелерді талқылау;
- тиімді тәжірибені тарату;
- жаңа сын-қатерлер мен тәуекелдерді бірлесіп талдау;
- ақпараттық қолдау;
- нормативтік-құқықтық базаға енгізілген өзгерістерді талқылау;
- онлайн-кездесулер өткізу;
- өзара консультация беру;
- авторлық әдістемелік әзірлемелерді таныстыру.

Кәсіби қауымдастық тыңдаушылар мен біліктілікті арттыру ұйымы арасындағы тұрақты байланысты сақтауға ықпал етеді.

9.9. Оқыту нәтижелерінің қолданылуын мониторингтеу

Курстан кейінгі қолдау шеңберінде педагогтердің алған білімдері мен дағдыларын қолдануына мониторинг жүргізілуі мүмкін.

Мониторинг үшін мыналар қолданылады:

- сауалнама жүргізу;
- өзін-өзі бағалау;
- онлайн-сауалнамалар;
- әдістемелік әзірлемелерді талдау;
- сынақтан өткізу нәтижелерін талдау;
- сараптамалық кері байланыс;
- сұхбаттар;
- кәсіби кейстерді талқылау;
- педагогикалық рефлексияны талдау.

Мониторинг мыналарды айқындауға мүмкіндік береді:

- оқыту нәтижелерін қолдану дәрежесін;
- меңгерілген технологияларға сұранысты;
- әзірленген педагогикалық құралдардың тиімділігін;
- тыңдаушылардың кәсіби қиындықтарын;
- қосымша әдістемелік қолдауға қажеттілікті;
- Бағдарлама мазмұнын жетілдіру бағыттарын.

9.10. Курстан кейінгі қолдаудың күтілетін нәтижелері

Курстан кейінгі қолдау нәтижесінде мыналар көзделеді:

- педагогтердің меңгерілген технологияларды тұрақты қолдануы;
- алдын алу жұмысының сапасын арттыру;

- кейстерді, алгоритмдерді және жағдаяттық тапсырмаларды қолдану практикасын кеңейту;
- педагогтердің білім алушылардың қауіпсіздігіне төнетін қауіптерге әрекет етуге дайындығын арттыру;
- ата-аналармен және мамандармен өзара іс-қимылды жетілдіру;
- кәсіби рефлексияны дамыту;
- тиімді педагогикалық практикаларды тарату;
- кәсіби қауымдастықты құру және дамыту;
- жеке қауіпсіздік мәселелері бойынша әдістемелік материалдарды жинақтау;
- қауіпсіз білім беру ортасының сапасын арттыру.

Курстан кейінгі қолдау тыңдаушының оқыту аяқталғаннан кейін де кәсіби дамуын жалғастыруды қамтамасыз етеді және қалыптастырылған құзыреттерді нақты педагогикалық практикада бекітуге ықпал етеді.

Осылайша, курстан кейінгі қолдау мынадай модель бойынша жүзеге асырылады:

консультация → сынақтан өткізу → кері байланыс → түзету → тәжірибе алмасу → практикаға тұрақты енгізу.